

Powervrouw

Mira Ticheler en haar rondreizend doolhof [LotS] - Deel 1

Deze maand het eerste deel over de 38-jarige beeldend kunstenaar Mira Ticheler uit Almere. Mira woont samen met haar vriend en is moeder van drie jongens van respectievelijk 8, 6 en 3 jaar oud. Sinds 2012 heeft ze haar eigen bedrijf onder de naam alaMira. Mira werkte vijf jaar lang aan het realiseren van haar droom: mensen prikkelen om ál hun zintuigen te gebruiken. Dit resulteerde in 2019 in de opening van [LotS], een rondreizend doolhof vol geuren, kleuren, vormen en klanken. Diana Hendriks ging in gesprek met Mira.

Je hebt de kunstacademie gevolgd. Welk beeld had je tijdens de opleiding van ‘het leven na de opleiding’? Wist je toen al welke richting je op wilde?

Op de Kunstacademie in Den Haag had ik gekozen voor de richting Grafisch Ontwerp met specialisatie typografie. Juist omdat ik daar weinig mee had. Met het idee dat ik er dan in elk geval veel vanaf zou weten en er wellicht alsnog feeling mee zou krijgen. Tijdens de academietijd maakte ik steeds vaker uitstapjes naar driedimensionaal werk. Zo doopte ik een keer een veertje in gouden verf en liet hem uit een wit vel papier komen. Daar kon ik enorm van genieten. Achteraf was dit mijn eerste ruimtelijke werk.

De worsteling tijdens mijn afstuderen tussen liefde en drive voor ruimtelijk werk en de grafische kant, resulteerde in een combinatie van het fotograferen van mijn ruimtelijk werk en dit daarna op de computer bewerken met teksten. Gelukkig zei een docent me te stoppen, omdat ik met de fotografie het ruimtelijk ontwerp letterlijk en figuurlijk plat sloeg. Deze opmerkingen zorgde ervoor dat ik het lef had om inderdaad de ruimtelijke objecten te laten zien tijdens mijn eindexamen. De beoordeling was niet al te lovend, want het was nauwelijks nog grafisch te noemen. Maar het werd me wel duidelijk dat niet het cijfer maar mijn proces het meest belangrijk was. Ik wist welke kant ik op wilde.

Ik stond als het ware aan het prille begin van mijn ontdekkingstocht als ruimtelijk ontwerper.

Pakte je na je opleiding direct door als ruimtelijk ontwerper?

Nee, ik ben na mijn afstuderen als eerste op zoek gegaan naar een baan als grafisch ontwerper. Dat lukte en ik werd direct allround ingezet. De afwisseling en zelfstandigheid binnen het bedrijf beviel me goed. Mijn vriend en ik waren op dat moment ook bezig met het kopen van een huis en het was fijn dat ik snel een contract voor onbepaalde tijd kreeg. Maar na zo'n twee jaar begon het werk me steeds meer tegen te staan. Met een baan van 32 uur lukte het me niet om

mezelf ook als ruimtelijk ontwerper door te ontwikkelen. Een persoonlijkheidstest liet me zien dat kunst voor mij een noodzaak was om gelukkig te zijn. Dat was een eyeopener. Ik wilde diversiteit en niet iedere dag dezelfde omgeving.

Door mijn wensen en plannen openbaar te maken deed ik als het ware een belofte aan mezelf

Bij theatergezelschap Vis a Vis was ik vervolgens welkom om mee te helpen met het bouwen aan het decor voor de nieuwe voorstellingen. Daar was ik iedere vrije dag te vinden. Na een paar weken begon ik te dromen dat ik weg zou gaan bij mijn werkgever. Toch hield het vaste contract, de collega's en het feit dat ik ondertussen zwanger was van ons eerste kindje me tegen om de stap te zetten. Een reorganisatie op mijn werk bracht een kentering. Op 7 juni 2012, ik weet het nog goed. Al het grafische werk zou worden uitbesteed. Mijn baan kwam te vervallen. Het was zwaar om aan de

kant gezet te worden. Ook de financiële onzekerheid zorgde thuis voor kopzorgen. Ik was 11 weken zwanger. Maar had ik dit eigenlijk niet zelf gewenst? Diep van binnen voelde ik dat dit mijn kans was om datgene te gaan doen waar ik het meest gelukkig van werd: voor mezelf beginnen als ruimtelijk ontwerper!

Hoe heb je je weg gevonden binnen het culturele landschap van Almere?

Het meewerken bij Vis a Vis werkte als een springplank en met de nieuw verworven tijd en ruimte wilde ik meer! Bij theatergroep Suburbia kreeg ik vervolgens de kans een ontwerpvoorstel te maken voor het decor van een voorstelling. Ik maakte schetsen en een maquettevoorstel en de regisseur ging akkoord. Mijn zelfvertrouwen groeide. Toen ik vervolgens bij Suburbia het decor mocht ontwerpen liet ik zoveel mogelijk mensen weten dat ik beschikbaar was voor nieuwe opdrachten. Eigenlijk heb ik altijd zo gewerkt: als ik een droom had ging ik ernaar leven en mocht iedereen het weten. Door mijn wensen en plannen openbaar te maken deed ik als het ware een belofte aan mezelf. Ik moest het wel gaan waarmaken, want er wisten immers zoveel mensen vanaf. Wanneer ik iemand sprak en die vroeg me hoe het ermee stond, had ik meteen weer een reden om te reflecteren en te zien waar ik nog aan moest werken. Ik bleef zichtbaar in beeld en daardoor wisten mensen me steeds beter te vinden.

Er kwamen opdrachten en ik realiseerde mijn eerste expositie. Op de achtergrond verkende ik de mogelijkheden voor een zintuigelijk belevingspark. Gaandeweg werd het ook duidelijk dat ik bij ieder project op zoek ga naar samenwerking met de doelgroep: Community-art. We maken het met elkaar.

Je werkt veel op gevoel, op intuïtie. Je besluiten komen vaak van diep van binnen bij jou. Hoe ervaar jij dat? En kan de omgeving daarmee omgaan?

Dat is soms best lastig. Heel veel dingen die ik maak ontstaan vanuit een diepe behoefte om het te maken. Dan krijg ik een soort van visioen. Ik zie een beeld voor me hoe het eruit gaat zien en hoef het alleen nog maar te maken. De vorm is bepalend en moet mijn boodschap goed uitdragen. Waar ik het van ga maken en met wie, ligt dan nog helemaal open. Dat ontstaat gaandeweg, als ik er mee aan de slag ga. In mijn nabije omgeving merk ik soms wrijving. Juist omdat het vaak lange tijd niet concreet is waar het naartoe gaat. En als het financieel niet direct wat oplevert kan het voor bijvoorbeeld mijn man soms lastig te verkroppen zijn als ik weer een avond doorwerk. Daarom vertel ik in de onderzoeks- en experimenteerfase meestal weinig over wat ik aan het doen ben. Pas als alles concreter wordt, of als ik voor een specifieke opdracht wordt gevraagd, vertel ik er thuis over. Inmiddels draag ik ook een mooi bedrag bij aan het maandelijks inkomen. Dat wilde ik zelf ook; ik wil niet afhankelijk zijn van een ander. Thuis geeft het meer rust nu we samen zorgen dat er voldoende geld binnenkomt.

En toen was er een droom: [LotS]. Kun je vertellen wanneer die droom ontstond? Werd je geprikkeld door iets speciaals? Wat was de basis van je droom?

Vijf jaar geleden, in 2014, vroeg een goede vriendin mij om samen met haar en een geurontwerper te kijken of we een kunstroute konden opzetten, waarbij de zintuigen centraal zouden staan. Een serie kunstwerken waar je niet alleen naar kan kijken, maar met geurkastjes om aan te ruiken en

die qua structuren interessant zijn om aan te voelen. Het leek me geweldig om de mensen zo hun zintuigen te laten gebruiken. We werkten dit idee uit en legden het voor aan de gemeente Almere. Die vonden het verhaal niet helder genoeg en het concept te dun. Vervolgens kwamen we in contact met Marcel Kolder, een communicatieman met veel ervaring en veel contacten in Almere en omgeving. Hij was enthousiast en gaf ons een tip: "Maak het plan zo groot dat niemand er meer omheen kan."

We ontwikkelden het plan door naar een zintuigelijk belevingspark, in een prachtig park tegen het centrum van de stad. Met wisselende exposities, verschillende kunstobjecten in het park, een museumwinkel en alles erop en eraan. Het was groots. Zo groot dat ik het er ook benauwd van kreeg. Ik kon het gevoelsmatig niet meer behappen en raakte het overzicht kwijt. Het kostenplaatje kwam uit op 6 tot 7 miljoen. De gemeente werkte voor een deel mee, maar we moesten nog voor 4 à 5 miljoen andere financiers vinden.

Labyrinth of the Senses

Ik wilde van start, gewoon beginnen en het zoeken naar de juiste ingangen bij instellingen, fondsen en bedrijven kostte zoveel tijd en energie. De twee kompanen die ik vanaf het begin had konden het niet meer opbrengen om zoveel tijd en energie in het project te stoppen en haakten af. Marcel en ik besloten samen verder te gaan en een minivariant van het belevingspark te maken. Het plan werd omgedoopt in Labyrinth of the Senses [LotS], een rondreizend doolhof waarbij alle zintuigen worden ingezet. Dit voelde veel meer eigen, meer comfortabel. Met het terugschakelen van het grote naar het kleine plan hadden we in plaats van miljoenen ook 'nog maar' ruim een ton nodig.

Volgende keer deel 2.

tekst: Diana Hendriks
www.dianahendriks.nl – www.alamira.nl